

1. Kurallı Cümle: Cümlenin sonuna gelen sözcük, cümlede yapılan işi anlatıyorsa buna kurallı cümle denir. Türkçede cümleler genellikle önce kimin, sonra ne yaptığının söylendiği bir düzende kurulur.

Örnekler:

- Öğretmen derste anlatıyor.
- Annem yemek yaptı.

2. Devrik Cümle: Eğer cümlede yapılan iş, cümlenin sonunda değil de ortasında ya da başında söyleniyorsa buna devrik cümle denir.

Örnekler:

- Anlattı derste öğretmen.
- Yaptı annem yemek.

Kurallı ve Devrik Cümle Arasındaki Fark:

- Kurallı cümlede, yapılan iş en sonda olur. Kurallı: Kuşlar gökyüzünde uçuyor.
- Devrik cümlede, yapılan iş cümlenin ortasında ya da başında olabilir. Devrik: Uçuyor gökyüzünde kuşlar.

ETKİNLİK 1

Aşağıda verilen cümlelerden kurallı cümle olan cümlenin başına K devrik olan cümlenin başına D yazalım.

- (.....) Öğrenciler sınıfta sessizce oturuyor.
- (.....) Sabahları kuşlar güzel güzel öter.
- (.....) Köydeki evimize akşam döneceğiz.
- (.....) Marketten ekmek aldı annem.
- (.....) Güneş doğmadan önce yola çıkacağız.
- (.....) Gördüm sahilde çocukları.
- (.....) Kitaplarını raflara yerleştiriyor.
- (.....) Döküldü yapraklar ağaçtan.
- (.....) Bahçede çimler sulanıyor.
- (.....) Yaz tatilinde sahile gitmek istiyoruz.
- (.....) Başladı yağmur yağmaya.
- (.....) Anlattı hikayesini büyük bir heyecanla.
- (.....) Kütüphanede herkes ders çalışıyordu.
- (.....) Hemen eve dönmeliyiz.
- (.....) Açıldı yavaşça kapı.
- (.....) Biz seni çok yorduk.

ETKİNLİK 2

Aşağıda verilen devrik cümleleri kurallı cümleler yapalım.

Bütün gün boyunca yağdı dışarıda.

Yavaş yavaş çıkıyor dağların ardından

Koşarak eve döndü çocuk büyük bir hızla.

Uyanıp erkenden hazırladı kahvaltı.

Dün gece geç saatte geldi babam eve.

Yavaşça kapandı pencere rüzgarın etkisiyle.

Tüm mahalle bir araya geldi akşam vakti.

Çok uzun zamandır görmedim seni mutlu.

Büyük maç başladı beklenen coşkuyla.

ETKİNLİK 3

Aşağıda verilen kurallı cümleleri devrik cümleler yapalım.

Küçük çocuklar neşe içinde oynuyor.

Bahçedeki güller çok güzel açtı.

Gökyüzü akşamüstü sararmaya başladı.

Sokakta kediler sessizce dolaşiyor.

Sabah erkenden kuşlar cıvıladı.

Ormanda rüzgar hafifçe esiyor.

Deniz kenarında dalgalar yavaşça

Kitapçıda yeni kitaplar raflarda dizili.

Kış mevsiminde karlar beyaz örtü oldu.

ETKİNLİK 4

Aşağıda verilen metinden 4 tane devrik 4 tanede kurallı cümle bulup aşağıda verilen kutucuklara yazalım.

Bir zamanlar güzel bir ormanda Karga ve Tavşan adında iki arkadaş yaşardı. Karga, parlak siyah tüyleriyle oldukça akıllıydı. Her zaman yeni planlar yapar, tavşana anlatırdı maceralarını. Tavşan ise çok neşeli ve hareketliydi. Ormanın içinde zıplayarak severdi dolaşmayı.

Bir gün Karga, Tavşan'a bir yarış düzenlemeyi önerdi. "Ben uçacağım, sen zıplayacaksın," dedi. Tavşan heyecanlandı çok. "Tamam, ama dikkat et, seni geçeceğim!" diyerek gülümsedi. Yarış günü geldiğinde toplandı orman hayvanları. Karga, havalanarak yükseklerden uçmaya başladı. Tavşan da hızla zıplayarak çıktı yola. Karga, yüksekte bakınca Tavşan'ın hızını görünce şaşırdı. Tavşan, ilerliyordu en hızlı şekilde. Karga, "Beni geçiyorsun!" diye bağırdı. Sonunda Tavşan, yarışı kazandı. Her ikisi de arkadaşlıklarının

KURALLI CÜMLELER

DEVRIK CÜMLELER

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....

ETKİNLİK 5

Aağıda verilen ifadelerden doğru olan ifadenin başına D yanlış olan ifadenin başına Y yazalım.

- (.....) Kurallı cümlede yapılan iş en sonda yer alır.
- (.....) Devrik cümlede yapılan iş cümlenin başında olabilir.
- (.....) "Ali dışarıda oynuyor." cümlesi kurallı bir cümledir.
- (.....) "Bütün çocuklar parka gitti." cümlesi devrik cümledir.
- (.....) "Bugün hava çok güzel." cümlesi kurallıdır.
- (.....) "Başladı yağmur yağmaya." cümlesi devrik cümledir.
- (.....) Kurallı cümlelerde özne cümlenin sonunda yer alır.
- (.....) "Bahçede çiçekler açtı." cümlesi kurallı bir cümledir.
- (.....) "Uçuyor kuş gökyüzünde." cümlesi devrik cümledir.
- (.....) Devrik cümleler her zaman daha kısa cümlelerdir.
- (.....) Devrik cümleye kuralsız cümlede denir.

ETKİNLİK 6

Aşağıda verilen metinden 4 tane devrik 4 tanede kurallı cümle bulup aşağıda verilen kutucuklara yazalım.

1. Aşağıdaki cümlelerden hangisi kurallı cümledir?

- a) Kuşlar bahçede uçuyor.
- b) Uçuyor kuşlar bahçede.
- c) Bahçede uçuyor kuşlar.
- d) Uçuyor bahçede kuşlar.

2. Aşağıdaki cümlelerden hangisi devrik cümledir?

- a) Çocuklar parkta oynuyor.
- b) Parkta çocuklar oynuyor.
- c) Oynuyor çocuklar parkta.
- d) Parkta oynuyor çocuklar.

3. Aşağıdaki cümlede yapılan iş cümlenin neresindedir?

"Ali kitap okuyor."

- a) Başta
- b) Ortada
- c) Sonda
- d) Yok

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisi devrik cümledir?

- a) Kedi ağaçta oturuyor.
- b) Ağaçta oturuyor kedi.
- c) Kedi bahçede oynuyor.
- d) Bahçede kedi oynuyor.

5. Aşağıdaki cümlede işi yapan kimdir?
"Öğrenciler sınıfta çalışıyor."

- a) Çalışıyor
- b) Sınıfta
- c) Öğrenciler
- d) Okul

6. Aşağıdaki cümlelerden hangisi kurallı cümledir?

- a) Dışarıda rüzgar esiyor.
- b) Esiyor dışarıda rüzgar.
- c) Rüzgar dışarıda esiyor.
- d) Esiyor rüzgar dışarıda.

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisi devrik cümledir?

- a) Bugün hava çok sıcak.
- b) Çok sıcak hava bugün.
- c) Hava bugün çok sıcak.
- d) Sıcak hava bugün çok.

8. Aşağıdaki cümlede yapılan iş hangi kelimedir?

"Bahçede çiçekler açtı."

- a) Bahçede
- b) Çiçekler
- c) Açtı
- d) Yok

9. Aşağıdaki cümlelerden hangisi kurallı cümledir?

- a) Kedi yemek yiyor.
- b) Yiyor kedi yemek.
- c) Yemek yiyor kedi.
- d) Kedi yemek yiyor muyum?

10. Aşağıdaki cümlede hangi kelime işi yapandır?

"Ali iki elma yedi."

- a) iki
- b) Elma
- c) Yedi
- d) Hiçbiri